

RTU studiju kurss "Ievads studijās un profesionālā ētika"**OL000 Liepājas akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	LA1567
Nosaukums	Ievads studijās un profesionālā ētika
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītbspēks	Santa Melķe - Lektors
Mācītbspēks	Svetlana Lanka - Lektors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 4.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kurss iepazīstina studentus ar studiju procesa organizāciju, studiju programmas mērķiem, uzdevumiem, studiju vides piedāvātajām iespējām, kā arī ar organizatoriskajiem un administratīvajiem jautājumiem, kas nepieciešami veiksmīgai studiju uzsākšanai un norisei.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir iepazīstināt ar studiju programmas struktūru, studiju procesa organizāciju un izvēlētajā profesijā (sociālā darbinieka) būtību, kā arī veidot izpratni par profesionālās ētikas principiem, sociālā darba vērtībām un ētiskās rīcības nozīmi profesionālajā praksē. Studiju kursa uzdevumi: - sniegt priekšstatu un izpratni par studiju programmas "Sociālais darbinieks" struktūru, studiju procesa norisi, studiju kursu savstarpējo saistību ar apgūstamās profesionālās kvalifikācijas akadēmiskajām, profesionālajām un praktiskajām kompetencēm; - sniegt priekšstatu par profesijas "sociālais darbinieks" būtību, lomām, pienākumiem un atbildību dažādos sociālā darba kontekstos – individuālā, ģimenes, grupu un kopienu līmenī, kā arī starpinstitucionālā sadarbībā; - veidot izpratni par sociālā darbinieka nozīmi sabiedrībā un tā ieguldījumu sociālās labklājības stiprināšanā; - sniegt izpratni par profesionālās ētikas būtību, apgūstot svarīgākos ētiskos principus un normas, kuras jāievēro sociālajam darbiniekam savā profesionālajā darbībā; - veidot izpratni par profesionālās ētikas pamatprincipu saistību ar sociālā darba vērtībām: ētiskās atbildības principu, konfidencialitāti, taisnīgumu, profesionālismu, koleģialitāti, cieņu, pašcieņu; - iepazīstināt ar ētikas dilemmām un risināšanas iespējām, kas var rasties ikdienā, sniedzot sociālos pakalpojumus; - sniegt izpratni par sociālā darbinieka profesionālo identitāti un lomu mūsdienu sabiedrībā, veicinot studējošo motivāciju un atbildīgu attieksmi pret izvēlēto profesiju; - iepazīstināt ar ētisko vadlīniju nozīmi nacionālajā un starptautiskajā kontekstā, tostarp iepazīstot Latvijas Sociālo darbinieku biedrības Ētikas kodeksu un Eiropas sociālā darba ētikas principiem; - veicināt kritiskās domāšanas un pašrefleksijas prasmi attīstīšanu, kas nepieciešamas profesionālo lēmumu pieņemšanā un ētisko jautājumu analizē.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1. Studiju programmas un studiju vides izpēte Darba veids: analītisks referāts (2-4 lpp.) vai strukturēts pārskats. Analizēt studiju programmas struktūru, studiju kursu savstarpējo saistību un augstskolas piedāvātos akadēmiskos resursus, izvērtējot to nozīmi studiju procesa organizācijā un profesionālajā attīstībā. 2. Refleksijas izstrāde par profesionālo izvēli Darba veids: reflektīva eseja. Izstrādāt argumentētu refleksiju par sociālā darbinieka profesijas izvēli, tās nozīmi sabiedrībā, savu profesionālo motivāciju un personiskās attīstības mērķiem sociālā darba jomā. 3. Sociālā darbinieka lomu un atbildības analīze Darba veids: analītisks referāts vai gadījuma analīze. Analizēt sociālā darbinieka profesionālās lomas un atbildību dažādos sociālā darba līmeņos (individuālajā, grupas, kopienas un institucionālajā), izmantojot teorētiskos avotus un empīriskos piemērus. 4. Ētikas principu piemērošanas izpēte Darba veids: gadījuma analīze. Izvērtēt konkrēta sociālā darba ētikas principa (piemēram, konfidencialitātes, cieņas vai taisnīguma) piemērošanu izvēlētajā situācijā vai gadījumā, analizējot tā nozīmi profesionālajā praksē. 5. Darba rezultātu apkopošana un prezentēšana Darba veids: mutiska prezentācija (7-10 min.) un rakstisks gala darbs. Apkopot patstāvīgā darba rezultātus un sagatavot tos rakstiskai iesniegšanai un prezentēšanai atbilstoši studiju kursa prasībām.

Literatūra	Obligātā/ Obligatory: 1. Latvijas sociālo darbinieku Ētikas kodekss (2020). Pieejams: https://www.lm.gov.lv/lv/latvijas-socialo-darbinieku-etikas-kodekss 2. Ose, I. (2020). Sociālā darba ētika ierobežotu personāla resursu apstākļos sociālajā dienestā [Ethics of social work in limited personnel resources in social service]. Academia.edu. https://www.academia.edu/61062020/Soci%C4%81%C4%81_darba_%C4%93tika_ierobe%C5%BEotu_person%C4%81%C4%81a_resursu_apst%C4%81%C4%BCos_soci%C4%81%C4%81aj%C4%81_dienest%C4%81_Ethics_of_Social_Work_in_Limited_Personnel_Resources_in_Social_Service_ 3. Sociālā darbinieka profesijas standarts (2020). Pieejams: https://www.lm.gov.lv/lv/media/7705/download 4. Gross, E. B. (2024). Social work values and the NASW code of ethics. Academia.edu. https://www.academia.edu/111624112/Social_Work_Values_and_the_NASW_Code_of_Ethics 5. Segal, M. (2025). Social workers' evaluation of ChatGPT for solving ethical dilemmas. Practice. Advance online publication. https://doi.org/10.1080/02650533.2025.2480092 Papildu/ Additional: 1. Blekbērs, S. (2008). Ētika. Ļoti saistošs ievads. Rīga: Satori, portāls un izdevniecība. 2. Lāss, I., Moors, M. (2017) Ētisko dilemmu risināšanas piemēri, Izdevums: Sociālais darbs Latvijā, Labklājības Ministrija, Pieejams: http://www.socialwork.lv/wpcontent/uploads/2017/11/izdevums_socialaisdarbslatvija_2017_21.pdf 3. Rīgas Stradiņa universitāte. (2021). Sociālais darbs: izglītība, pētniecība, prakse 2021. Rīgas Stradiņa universitāte. https://www.rsu.lv/sites/default/files/book_download/socialais-darbs-2021_ipd-359.pdf (141.-147.lpp.) Labklājības ministrija. Izdevums. Sociālais darbs Latvijā.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Apgūts vidējās izglītības saturs.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Studiju procesa organizācija un studiju programmas struktūra – Augstākās izglītības sistēma, studiju vides resursi un atbalsts studentiem – Studiju programmas “Sociālais darbinieks” mērķi, uzdevumi un kursu savstarpējā sasaiste	4	8	2	10
Studenta loma, atbildība un mācīšanās stratēģijas – Studiju motivācija, laika plānošana, refleksija un pašvadīta mācīšanās	6	8	2	12
Sociālā darba būtība un mērķi – Sociālā darba definīcijas, vēsturiskā attīstība Latvijā un pasaulē – Sociālā darba pamatprincipi un mērķgrupas	4	8	2	12
Sociālā darbinieka profesija: lomas, funkcijas un atbildība – Profesionālās lomas dažādos līmeņos (individuālā, ģimenes, kopienas, institucionālā) – Starpinstitucionālā sadarbība un profesionālais konteksts, profesionālās terminoloģijas lietojums	6	8	2	10
Profesionālā identitāte un ētiskā atbildība – Profesionālās identitātes veidošanās studijās – Sociālā darbinieka uzvedības un attieksmes ētiskie aspekti	4	8	2	10
Profesionālās ētikas principi un vērtības – Ētiskās pamatvērtības: cieņa, taisnīgums, konfidencialitāte, profesionalitāte u.c. – Ētikas un sociālā darba vērtību savstarpējā saikne (ētikas teorijas un jēdzieni, virzieni, morāle)	6	12	4	14
Ētikas vadlīnijas un ētiskās dilemmas – Latvijas Sociālo darbinieku biedrības Ētikas kodekss – Starptautiskās ētikas vadlīnijas un piemērošana praksē – Ētiskās dilemmas un to risināšanas pieejas	6	12	4	14
Kritiskā domāšana, pašrefleksija un profesionālā attīstība – Kritiskās un analītiskās domāšanas pamati, loģika un argumentācija un refleksijas nozīme sociālajā darbā. – Profesionālā izaugsme, mācīšanās mūža garumā	4	8	2	10
Kopā:	40	72	20	92

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
--------------------------------	------------------------------

Zināšanas: 1. Pārzina studiju programmas “Sociālais darbinieks” struktūru, mērķus un studiju procesa organizāciju. 2. Zina par sociālā darba būtību, izprot tā vēsturisko attīstību, mērķus un galvenās darbības jomas. 3. Pārzina profesionālās ētikas principus, vērtības un to nozīmi sociālā darbinieka darbā.	Vērtēšanas metodes: Dalība studiju kursa ietvaros īstenotajos semināros. Patstāvīgie darbi (tests, referāts, gadījuma analīze u.c.) Pārbaudes darbs (tests) Vērtēšanas kritēriji: 1. kursa teorētisko zināšanu apguves līmenis; 2. Zināšanu vērtēšana par studiju programmas struktūru, sociālā darba būtību un profesionālās ētikas pamatprincipiem. 3. praktisko uzdevumu izpildes kvalitāte; 4. spēja analizēt un interpretēt informāciju; 5. prasme pielietot teorētiskās zināšanas praksē; 6. argumentācijas kvalitāte un kritiskā domāšana; 7. patstāvīgā darba kvalitāte; 8. akadēmiskā godīguma principu ievērošana; 9. darba noformējuma kvalitāte un atbilstība prasībām; 9. aktivitāte un līdzdalība studiju procesā.
Prasmes: 1. Prot orientēties studiju dokumentos un resursos, plānot un organizēt savu mācību procesu. 2. Prot analizēt sociālā darbinieka lomu un atbildību dažādos profesionālās prakses kontekstos. 3. Prot identificēt ētiskas dilemmas un formulēt iespējamus risinājumus, balstoties uz profesionālajiem ētikas kodeksiem.	Vērtēšanas metodes: Dalība studiju kursa ietvaros īstenotajos semināros. Gadījuma analīze. Vērtēšanas kritēriji: 1. kursa teorētisko zināšanu apguves līmenis; 2. praktisko uzdevumu izpildes kvalitāte; 3. spēja analizēt un interpretēt informāciju; 4. prasme pielietot teorētiskās zināšanas praksē; 5. argumentācijas kvalitāte un kritiskā domāšana; 6. patstāvīgā darba kvalitāte; 7. akadēmiskā godīguma principu ievērošana; 8. darba noformējuma kvalitāte un atbilstība prasībām; 9. aktivitāte un līdzdalība studiju procesā. 10. spēja analizēt sociālā darbinieka lomu un atbildību, kā arī izvērtēt ētiskas dilemmas un to risinājumu formulēšanu.
Kompetences: 1. Spēj pieņemt pārdomātus lēmumus, balstoties uz sociālā darba vērtībām un ētikas principiem. 2. Prot veidot profesionālu identitāti un attīstīt atbildīgu attieksmi pret izvēlēto profesiju. 3. Spēj pielietot kritisko domāšanu un pašrefleksiju, analizējot savu mācību un profesionālo attīstību.	Vērtēšanas metodes: Dalība studiju kursa ietvaros īstenotajos semināros. Eksāmens - pēc izvēles patstāvīgā darba prezentācija vai portfolio. Vērtēšanas kritēriji: 1. refleksija par savu profesionālo izvēli, kritiskās domāšanas un pašrefleksijas prasmju pielietojums, izaugsmes plānošana. 2. spēja analizēt un interpretēt informāciju; 3. prasme pielietot teorētiskās zināšanas praksē; 4. argumentācijas kvalitāte; 5. darba noformējuma kvalitāte un atbilstība prasībām; 6. akadēmiskā godīguma principu ievērošana.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Semināri	20
Patstāvīgie darbi (tests, referāts, gadījuma analīze u.c.)	40
Eksāmens	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	4.0	20.0	20.0	0.0		*	